

1.

Východočeští kriminalisté bojují proti zločinu, v jejich boji by jim však měli pomoci i občané

Je to velmi nepříjemný a znepokojující pocit, když se vracíte z práce či procházky domů a vidíte v místě nebo v blízkosti svého bydliště velký počet označených i neoznačených policejních vozů. Dále vidíte policisty v uniformách, ale i v civilním oblečení, jak se pohybují a vykonávají doslova mravenčím způsobem svou práci v místech vymezených červenobílou páskou s označením POLICIE ČR. Napjatá atmosféra a vážné tváře policistů a dalších vysoce specializovaných odborníků, to vše ve vás vyvolává ty nejčernější obavy s mnoha otazníky. Ve chvíli, kdy vidíte přijíždět pohřební vůz, začínáte patrně s mrazivými pocity v zádech tušit, že se zde udála vážná nehoda, nebo závažný trestný čin, při kterém byl usmrcen člověk. I když by si mnozí z vás, vážení čtenáři, v takových chvílích přáli vidět méně dramatické události běžného života, setkáváte se zde bohužel s drsnou realitou. V takových okamžicích se také setkáváte s činností týmu kriminalistů, kteří se zabývají odhalováním pachatelů nejzávažnějších trestných činů.

Není pochyb o tom, že porevoluční doba změnila výrazně scénu zločinu u nás. Často diskutovanou otázkou mezi policisty, ale i mezi civilními odborníky a veřejností, a to nejen v naší republice, je společně s růstem počtu násilných trestných činů i vzrůstající brutalita jednání pachatelů těchto činů. Hovoří se o gradující intenzitě neadekvátní použití síly, o často evidentně zbytečném použití fyzického násilí, které výrazně překračuje účelnou míru potřebnou k dosažení plánovaného záměru pachatele. To vše je umocňováno přezíravými postoji některých jedinců vůči svému okolí a pohrdání právy, integritou i životy druhých lidí. Naprostá většina občanů jistě považuje policii za instituci, která stojí v první linii boje s kriminalitou, a vnímá ji jako svou ochránkyni. mnozí občané jsou však často lhostejní ke zločinnosti, která se nedotýká přímo a bezprostředně jich samotných. Velmi často mají obavy se do boje s ní zapojit aktivně. V bydlíštích se lidé navzájem neznají, sousedské vztahy bývají spíše výjimkou. Občan mnohdy nezavolá policii ani tehdy, když je dokonce svědkem násilného vniknutí evidentně cizích a nápadně vyhlížejících osob do sousedova bytu.

Takových a podobných nepříznivých skutečností lze uvést velké množství. Je třeba říci, že v každé kultuře a společnosti se vyskytovalo, vyskytuje a bude vyskytovat chování odchylné od morálních a právních norem sdílených danou společností. Neexistuje společnost, v níž by neexistoval problém kriminality. Vysoká míra delikvence ve společnosti je závislá na špatném stavu rodiny, relativním morálních a právních pravidel a mnoha dalších činitelů.

Zajímá vás, vážení čtenáři, jak se se stávající situací vyrovnávají policisté ve východních Čechách? Jelikož v našem příspěvku hovoříme především o násilné trestné činnosti, zaměříme se i v dalších našich příspěvcích na činnost oddělení služby kriminální policie, jejíž náplní je

objasňování právě této kategorie zločinů a nahlédneme tak trochu „pod pokličku“ jeho činnosti.

Již při prvních projevech enormního nárůstu násilné trestné činnosti nezůstali pracovníci výše zmíněného oddělení, tedy tzv. „mordparty“, klidnými. Začali přemýšlet o tom, jak zefektivnit jak svou práci na místě činu, tak i následný složitý proces vyšetřování deliktů. Ve snaze vyhnout se vleklosti případů, přetěžování nekoncepční prací kriminalistů, kteří dříve často pracovali na případech jednotlivě, odkázáni pouze na své zkušenosti, dovednosti a odbornost, byl vytvořen specializovaný tým s potřebnou mobilitou a interní zastupitelností. Byla snaha o to, aby vedle zkušených dlouholetých kriminalistů v čele týmu, byli do něj zařazeni další kriminalisté specialisté, včetně techniků atd. Nezastupitelné místo v tomto týmu zaujímá vyšetřovatel policie, ale i soudní lékař, případně i státní zástupce. Důležitým předpokladem úspěšnosti a účinnosti práce týmu je schopnost kooperace s dalšími policejními součástmi na objasňování konkrétních případů. Dnes po několika letech lze bez nadsázky říci, že bylo toto řešení správné. Dokazuje to vysoká míra objasněnosti závažných trestných činů, která nemá jinde v republice obdoby. Téměř od samého začátku vzniku „mordparty“ je do ní zařazen také kriminalista psycholog, z jehož pohledu a za spolupráce dalšího policejního psychologa budete čtenáři v příštích příspěvcích seznamováni se zajímavými kriminálními případy z východních Čech.